

# Rekonstrukcja posiadłości Timofieja Nikołajewicza Granowskiego – Pogorelets, rejon Orel, Federacja Rosyjska

Elena Zolotareva, Natalia Nikishonkova

Restoration of the  
Timophej Nikolaevich  
Granovsky Estate –  
Pogorelets in the Orel  
Region of the Russian  
Federation

Wiele rosyjskich zespołów zagrodowych zostało utworzonych w XVIII–XIX wieku. Osiedlano się wśród przyrody obszarów wiejskich, które całkowicie wtapiały się w jej krajobraz, a urządzenia ogrodnictwa krajobrazowego były nieodzownym elementem majątków. W ich systemach planowania znajdowało swoje odzwierciedlenie życie epoki oraz jej linie stylistyczne. Pod koniec XVIII i na początku XIX wieku moda ta obejmowała klasycyzm. Zakładano regularne parki z surowych geometrycznych kształtów alei i ścieżek, tworzone krótko przycięte surowe formy roślinne, a zielone żywopłoty formowały zielone gabinety. Popularne stały się labirynty – wykorzystywano je do odpoczynku lub miejsca do pracy na świeżym powietrzu. Ponadto, popularne były centralne eleganckie alejki, prowadzące do domu. Były one zazwyczaj umiejscowione w otoczeniu rzeźb, klombów lub fontann.

## Położenie majątku i historia jego stworzenia

Ziemia Orel jest ojczyzną wielu Rosjan, którzy pozostawili po sobie ślad w literaturze, nauce i kulturze. Wśród nich znajduje się wybitny historyk i nauczyciel Timofiej Nikołajewicz Granowski, którego życie związane było z miejscowością Po-

gorelets dzisiejszego regionu Uritsky okręgu Orel.

Trudno powiedzieć, kiedy pojawiła się wieś Pogorelets i kto był jej pierwszym właścicielem, gdyż nie zachowały się dokumenty archiwalne. Pierwsze osady na terenie zalewowym rzeki Orlik, gdzie znajduje się wioska Pogorelets, powstały pod koniec starożytności – o czym świadczą pozostałości osad słowiańskich w postaci spiętrzonego wału ziemnego. Jednak aż do drugiego ćwierćwiecza wieku XVII w związku z częstymi atakami Tatarów nie było tutaj żadnych stałych osiedli. Dopiero po tym „mrocznym” czasie i utworzeniu linii Biełgorod, która przesunęła południową granicę państwa, w obwodzie Orel rozpoczęto inwestycję majątków wojskowych.

W pobliżu Pogorelets znajdują się wioski Duże Sotnikowo i Małe Sotnikowo (ryc. 1). Były to pierwsze osady kozaków ze służby miejskiej. Wieś Pogorelets nazywa się też Nikolskoje, nazwa ta pojawiła się nie wcześniej niż w trzecim ćwierćwieczu XVII wieku. Jej nazwa – Pogorelets – świadczy o tym, że w tej osadzie był kościół i osada ta spłonęła.

Pod koniec XVIII wieku Pogorelets należała do właściciela ziemskiego, majora N.F. Kolycheva. Po jego śmierci jego bratanek postanowił sprzedać wieś wraz z innymi posiadłościami prowincji Oryol. Dziadek historyka T.F. Granowskiego stał się ich nabywcą.

W 1928 r. młody Granowski przerwał naukę w Moskwie, jednak

Many Russian estates were established in the 18<sup>th</sup> and 19<sup>th</sup> centuries, and these farmsteads in the rural countryside were an integral part of the landscape. Estate layouts reflected the way of life and styles of the times and always included a well-landscaped garden. At the end of the 18<sup>th</sup> and beginning of the 19<sup>th</sup> centuries classicism was in vogue. Regular parks with strict geometrical arrangements of avenues and paths were created, and closely cropped plantings and green hedges were used to create bordered compartments of greenery. Mazes were popular for a quiet rest or an isolated place to work in the open air. Elegant center avenues leading up to the house were also popular. Estate grounds usually featured sculptures, flower beds and fountains.

## Location and history of the estate

The Orel region has been the homeland of many great Russians who left their mark on literature, science and culture. One of them was the outstanding historian and teacher Timophej Nikolaevich Granovsky, whose life was connected with the Pogorelets village, which belongs to the present day Urinsky district of the Orel region.

It is difficult to tell when the village of Pogorelets was established and who was the first landowner. There are no surviving archival

documents which would provide any clues. The first settlements in the Orlik flood plains, where the village of Pogorelets is located, appeared towards the end of the antiquity, as determined by the remains of Slavic settlements that were uncovered from earth mounds. However, before the second quarter of the 17<sup>th</sup> century there were no permanent settlements because of frequent Tatar attacks. Only after the middle ages had passed and the Belgorod line was built linking the southern border of the state were estates for military personnel built in the Orel district.

Near the village of Pogorelets are the villages of Big Sotnikovo and Small Sotnikovo (Fig. 1). These were the first Cossack settlements for military auxiliaries which served cities.

The village of Pogorelets is also known as Nikolskoe, a name which appeared sometime after the third quarter of the 17<sup>th</sup> century.

The origin of the name Pogorelets testifies to the fact that there was once a church in this settlement and that the settlement had burned down.

At the end of the 18<sup>th</sup> century Pogorelets belonged to a landowner, Major N.F. Kolychev. After his death his nephew decided to sell it along with other properties in the Oryol province. The grandfather of historian T.F. Granovsky became the new owner.

In Pogorelets there was a windmill and an extensive garden. The grandfather of the famous historian built a manor house and from that

time on Pogorelets was the entailed property of the Granovsky family, who lived there every summer and in the winter after the grandfather's death. In 1828, young Granovsky interrupted his education at the Kister boarding school in Moscow, when his circumstances forced him to stay in Pogorelets for 3 years. The beautiful environment of Oryol didn't make as much of an impression on the future historian as it did on his fellow countryman I.S. Turgenev. In a conversation with A. Stankievich during the last year of his life, Granovsky admitted that in spite of the fact that he had spent much of his youth in the village, his appreciation for nature was awoken much too late.

In Pogorelets, Granovsky spent a lot of time reading, went hunting, and took occasional trips to Orel.

In 1831, the village owed its allegiance to St. Petersburg. In 1839, Granovsky visited Pogorelets after having been abroad. While in Pogorelets, Granovsky read a lot and in his free time he often walked in the fields and wandered about the bogs.

According to available archival documents, the estate grounds during Granovsky's life were known to include a house and greenhouse where roses were grown. There was also a rose garden. The estate grounds covered a large area of greenery which was primarily meant for taking walks.

In 1847, the manor was sold at auction to cover debts. At the end of the century, the Pogorelets land came

piękna przyroda miejscowości Oryol nie wywarła na przyszłym historyku takiego wpływu jak na jego rodaka I.S. Turgieniewie. W rozmowie z A. Stankiewiczem w ostatnim roku swego życia przyznał, że odczuwanie przyrody obudziło się w nim o wiele za późno.

W 1831 r. Granowski wyjeżdża do St. Petersburga. Później mieszkał poza granicami kraju; w 1839 r. odwiedził Pogorelets, gdzie w wolnym czasie czytał, a także chodził na długie spacery po polach i wędrował wzdłuż trzęsawisk.

W Pogorelets znajdowały się młyn wiatrowy i duży ogród. Dziadek historyka zbudował tutaj rezydencję ziemską – i od tego czasu miejscowość Pogorelets stała się własnością rodziny Granowskich.

Według dostępnych dokumentów archiwalnych wiadomo, że na terenie majątku, za życia Granowskiego, znajdowały się tam dom i szklarnia, w której rosły róże. Było tam również rozarium (ogród różany). Park zajmował dużą przestrzeń zieleni i był przeznaczony do spacerów.

W 1847 r. dwór został sprzedany za długi na aukcji. Pod koniec wieku ziemia Pogorelets i posiadłość ziemską znalazły nowego właściciela. W roku 1896 właścicielem tej ziemi był V.A. Zajcewa.

W okresie władzy radzieckiej dwór przestał istnieć. Niektóre wsie, takie jak Pogorelets i setek podobnych osiedli rosyjskich, utraciły swoje znaczenie.

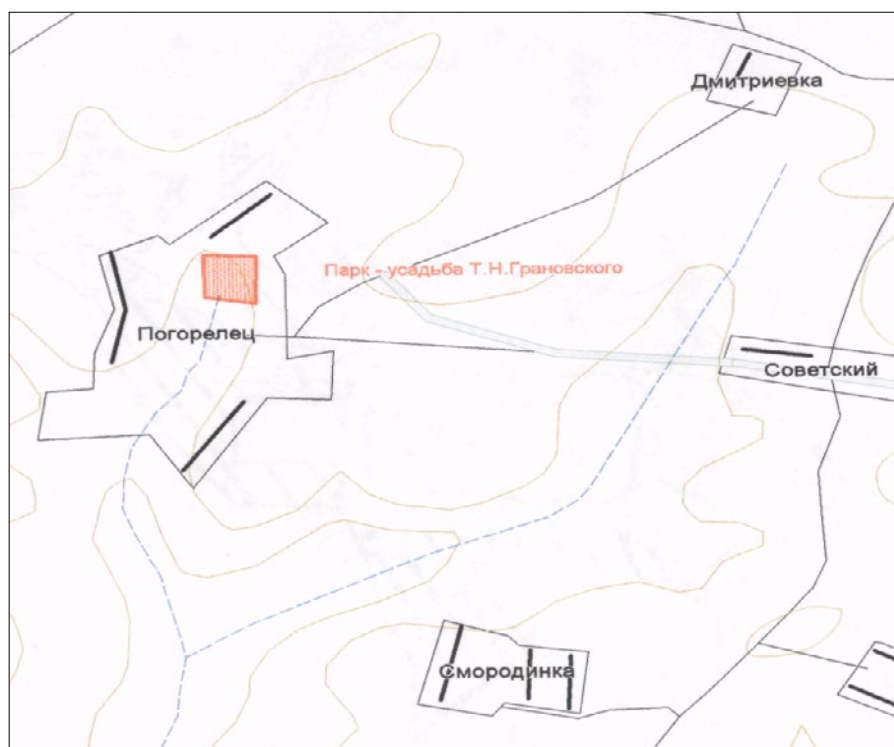
## Obecny stan majątku Timofieja Nikołajewicza Granowskiego

Wielkie magnackie ziemie rodowe stały się miejscem wielkiej gospodarki, gdzie nadal jest mleczarnia. Jeśli chodzi o dom, park, stawy – wszystko obróciło się w ruinę. W parku ustawiono podest na magazyn rolniczy. W głównym budynku miejsce zajęła szkoła, a następnie stał on pusty przez kilka lat.

Dno wąwozu było odsłonięte, zarośnięte turzycą, a trzy bezkształtne ziemne zapory powstrzymywały ogromne masy wody. W końcu postanowiono przywrócić kaskadę na stawach, aby włączyć Pogorelets do kulturalnego centrum całej okolicy. Zaczęto sprzątać górny staw.

Teraz w Pogorelets są asfaltowa droga i bulwar dla pieszych.

Jest tam część starego parku, który został utworzony pod koniec XVIII wieku i zachował się do czasów dzisiejszych. Są też długie aleje starych lip i klonów, a także ogród owocowy.



Ryc. 1. Plan sytuacyjny

Fig. 1. Site map

under new ownership when V.A. Zaytseva bought the estate in 1896.

During the Soviet period the manor was destroyed. Villages like Pogorelets and hundreds of similar Russian estates became unimportant.

## The Timophey Nikolaevich Granovsky estate as it is today

The great family estate was turned into a large farm where there is still a dairy in operation. As for the house, park, and ponds, everything fell into ruins. An agricultural storage area was set up in the park. The manor house was at one time used as a school and then stood empty for some years.

Three earthen dykes which had held back a huge amount of water became shapeless. The bottom of the ditch was exposed and had become overgrown with sedge. A decision was made to restore the cascade of ponds and turn Pogorelets into a cultural center for the region. Work began with cleaning out the first overgrown pond.

Pogorelets now has an asphalt road and pathway for pedestrians. Part of the old park built at the end of the 18<sup>th</sup> century survived to present times. There are long alleys of old linden and maple trees and a fruit garden. The house has been restored along which there are very old pine trees.

Ryc. 2. Kamień ku pamięci Timofieja Granowskiego (fot. N. Nikishonkova)

Fig. 2. Stone in memory of Timophey Granovsky (photo by N. Nikishonkova)



In March 1988 a commemorative stone was made to celebrate the 175<sup>th</sup> anniversary of the birth of Timophey Granovsky and a project was approved to restore the Pogorelsky park (Fig. 2).

A new house on the estate grounds was built to serve as a mu-

seum (Fig. 3). Three of the ponds have been restored and work has been started on restoring the greenhouse that was used as a kind of winter conservatory (Fig. 4). The grounds have been prepared for flower and vegetable gardens.



Ryc. 3. Odrestaurowane muzeum Timofieja Granowskiego (fot. N. Nikishonkova)

Fig. 3. The restored house museum of Timophey Granovsky (photo by N. Nikishonkova).

Znajduje się tam dom, który został odnowiony, a blisko niego rosną długowieczne sosny.

W marcu 1988 roku na 175-lecie urodzin ufundowano kamień ku pamięci Timofieja Granowskiego i zamówiono projekt renowacji parku Pogorelsky (ryc. 2).

Obecnie na tym terenie znajduje się nowy dom, który będzie pełnił rolę muzeum (ryc. 3), odtworzono już trzy stawy (ryc. 4), podjęto prace renowacyjne w szklarni (ogród zimowy). Przygotowano podłoże pod ogród ozdobny i warzywny.

## Propozycje rekonstrukcji

Przebudowa parku majątkowego Timofieja Nikołajewicza Granowskiego obejmuje rekonstrukcję życia, tradycji oraz cech ostatniej epoki.

Rekonstrukcja może być pełna i częściowa. W tym przypadku konieczne jest wykonanie częściowej rekonstrukcji. Budynki i budowle są już odrestaurowane, dlatego istotna jest odbudowa parku majątkowego. Stare drzewa, które nie są obiektem odbudowy, muszą zostać usunięte. W ich miejscu trzeba będzie posadzić krzewy w celu utworzenia sfery dolnej.

Istniejącą roślinność reprezentują dorosłe drzewa i krzewy: *Quercus robur*, *Acer platanoides* oraz *Acer negundo*, *Tilia cordata* and *Tilia platyphyllos*.

Ryc. 4. Staw gospodarczy (fot. N. Nikishonkova)

Fig. 4. Farmstead pond (photo by N. Nikishonkova)



W budowie parku należy przyjąć za odpowiednią kombinację stylów zwykłych i krajobrazowych, wykazując, że regularność pokazuje okazałość głównych alei od wejścia centralnego do muzeum, a styl krajobrazowy pomaga docenić wszystkie piękne kompozycje z drzewa i kwiatów oraz indywidualne egzemplarze.

Koncepcja rekonstrukcji parku oferuje rekonstrukcję życia tamtego czasu, aby zaangażować turystów. Obiekty, które utworzą atmosferę XIX wieku, zostaną umieszczone na jego terytorium (ryc. 5).

Bramy wjazdowe na terenie majątku wykonano z eleganckich

kolumn, płaskorzeźby i ozdobiono rzeźbami. Goście będą witani przez lokajów ubranych w czerwone fraki. Następnie droga poprowadzi do kamienia pamięci, platforma wokół kamienia będzie uwidoczniła jasnymi klombami. Wieczorem platforma będzie oświetlona.

Na odcinku od głównego wejścia do domu znajduje się centralna aleja, od niej rozchodzą się ścieżki spacerowe. Przy alei centralnej będą umieszczone rzeźby i ławki, które będą odpowiadać stylowi tamtej epoki.

Projekt zakłada, aby zorganizować punkt wynajmu historycznych

## Restoration plan

The reconstruction plan for the Timophej Nikolaevich Granovsky estate park includes bringing back the spirit, traditions, and styles of a previous age.

Restoration projects can be comprehensive or involve only some elements. The site requires partial restoration. The buildings and architecture have already been restored and attention needs to be turned to recreating the estate park. Old trees which aren't part of the restoration plan need to be removed. In their place bushes will need to be planted to fill out the ground level.

The existing vegetation consists of adult trees and bushes: *Quercus robur*, *Acer platanoides* and *Acer negundo*, *Tilia cordata* and *Tilia platyphillos*.

The park grounds require a combination of earthworks to show the splendor of the main alley from the central entrance to the museum, and landscaping to display the beautiful composition of flower, trees and individual plantings.

Renovating the park grounds represents an opportunity to recreate a former way of life that can be showcased for tourists. Elements which reflect a 19<sup>th</sup> century atmosphere can be arranged on the grounds (Fig. 5).

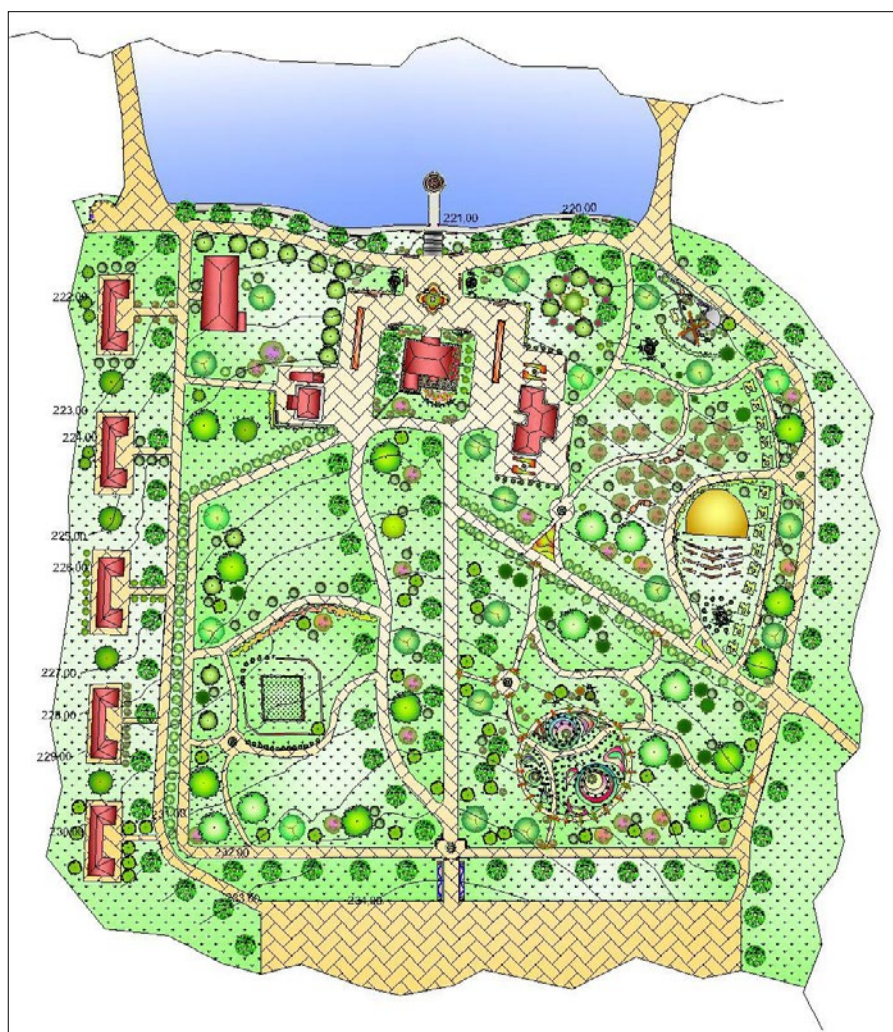
The entrance gate to the estate features elegant columns, bas-reliefs, and decorative sculptures. Guests will be welcomed by footmen dressed in full red uniform. The estate road leads

to the commemorative stone, and a platform around the stone will be complemented with colorful flower beds. At night the platform will be illuminated.

The central avenue runs from the main entrance to the house with foot paths leading off in different

directions. Along the avenue, sculptures and benches will be placed which correspond to the styles of a former age.

The project concept envisions having a costume rental facility for tourists to be able to dress up in period dresses or suits and stroll about



Ryc. 5. Projekt rekonstrukcji majątku Timofieja Nikolajewicza Granowskiego (autor N. Nikishonkova)

Fig. 5. Project for the reconstruction the Timohej Nikolaevich Granovsky estate (by N. Nikishonkova)

kostiumów dla turystów. Będzie można chodzić po parku majątkowym w eleganckiej sukni lub fraku, aby poczuć atmosferę tamtego czasu. Następnie będzie można zrobić zabytkowe zdjęcie dawnym aparatem fotograficznym, który był popularny w XIX wieku. Zdjęcia będą czarno-białe.

Spacerując przez krajobrazowe obszary parku, będzie można zobaczyć zielone żywopłoty z krzewów, które mają ozdobne liście i piękne kwiaty, krzewy te będą tworzyć zielone pokoje, gdzie muzycy będą dawać koncerty, a naukowcy prowadzić seminaria naukowe.

Zostanie posadzonych wiele różnych gatunków bzu. Będą też krzewy owocowe takie jak: *Amygdalus triloba*, *Chaenomeles japonica*, *Hydrangea cinerea*, *Philadelphus coronarius*, *Cerasus vulgaris* oraz wiele innych.

Przewiduje się utworzenie klombów z kwiatów sadzonych w okresie Granowskiego: *Salviya*, *Begonia*, *Tagetes*, *Mattiola*, *Phlox* i innych.

Za domem będą stawy, które utworzą kaskadę z trzech stawów. Do pierwszego stawu będzie schodził szeroki, długi trap.

Stawy zostaną połączone ażurowymi zawieszonymi mostami. Na każdej wyspie znajdują się altanka oraz specjalne platformy. Stoki stawów będą ozdobione ornamentem roślinnym z krótko przyciętych krzewów: *Hydrangea cinerea*, *Berberis vulgaris* `Atropurpurea`.

Na przystani będzie można wynająć łódź do przejażdżek wodnych lub wędkarstwa, a także sprzęt do łowienia ryb.

## Wnioski i propozycje

Problem ochrony zabytków dziedzictwa rosyjskiego jest duży i złożony. Najczęstszym powodem wstrzymania procesów rekonstrukcji jest brak finansowania. Nie zawsze władze miasta lub administracja regionalna mogą przeznaczyć fundusze na prace rekonstrukcyjne. Dlatego konieczne jest pozyskiwanie funduszy od ludzi, którzy gotowi są do pomocy przy odbudowie zabytków historycznych.

Istotne jest również reklamowanie działalności rekonstrukcyjnej. Pozwoli to na przekazanie informacji wśród wielu osób – działaczy kultury, architektów, projektantów, którzy będą w stanie uczestniczyć w procesie rekonstrukcji.

W trakcie renowacji i podczas prac późniejszych konieczna jest również współpraca z różnymi firmami inżynierii wodno-ładowej i projektowymi, praca na specjalne zamówienia – produkcja małych form architektonicznych, stylizowanych ławek, lamp i innych elementów dekoracyjnych.

**Elena Zolotareva**

**Natalia Nikishonkova**

Państwowy Uniwersytet Rolniczy w Orle, Rosja

## Literatura – Literature

1. Korespondencja of Timofieja Nikołajewicza Granowskiego, 1897. Wydanie 1, Moskwa.
2. Kapitał i nieruchomości FIAT, 1913–1914. Rosyjska spółka akcyjna samochodów FIAT, nr 1, 5, 6, 7, 8.
3. Bondareva N., Kucenko E., 2008. Rosyjskie nieruchomości. Melihovo.

the estate park experiencing the atmosphere of those times. Afterwards, guests can have a vintage black and white photo taken by one of the antique cameras that were popular in the 19<sup>th</sup> century.

Walking through the scenic landscape of the estate park will afford a view of green hedges and bushes with their decorative leaves and beautiful flowers. The vegetation will be arranged to create green salons from which musicians can give small concerts or scientists can lead educational seminars.

The grounds will feature plantings of different species of lilac. Fruit bushes will also be planted, such as: *Amygdalus triloba*, *Chaenomeles japonica*, *Hydrangea cinerea*, *Philadelphus coronarius*, *Cerasus vulgaris* and many others.

Flower beds from the styles of Granovsky's time will be planted with: *Salviya*, *Begonia*, *Tagetes*, *Mattiola*, *Phlox* and others.

Behind the house a series of three ponds will flow from one to another and the first pond will have a long wide dock.

The ponds will be connected by openwork suspended bridges. A gazebo and special platform will be set up on islands. The edges of the ponds will be landscaped with ornamental plants and closely cut bushes: *Hydrangea cinerea*, *Berberis vulgaris* `Atropurpurea`.

A boating dock will offer boats for rent to go along the water way

or to do some fishing. It will also be possible to rent fishing tackle.

## Conclusions and recommendations

There are numerous complicated issues in trying to preserve monuments of Russian heritage. The most often given reason for discontinuing restorative work is a lack of financing. City or regional governments are not always able to allocate funds for recovery work. Therefore, it is necessary to attract investment from private individuals who are interested in helping restore historical monuments.

Restoration projects should also be promoted in the media in order to spread information to as many people as possible who could be important to the renovation process – cultural activists, architects, and designers.

During renovation works and also afterwards, it will be necessary to seek out civil engineering and architectural firms to undertake contract work for small architectural elements, stylized benches, outdoor lamp posts, and other decorative elements.

**Elena Zolotareva**  
**Natalia Nikishonkova**

Orel State Agricultural University, Russia